

Coöperatief composteren in Agro As de Peel

Hierbij ontvangt u als deelnemer aan het project "Coöperatief composteren" onze achtste nieuwsbrief. Mocht u niet geïnteresseerd zijn in deze nieuwsbrieven kunt u zich afmelden bij Mieke van Eerten-Jansen (m.vaneerten@has.nl). U kunt Mieke ook benaderen voor nieuwe aanmeldingen en of interessante informatie voor de nieuwsbrief.

Visie op coöperatief composteren door agrarisch ondernemers en industrieel composteerdere

Luuk Coopmans en Cas Wilting hebben in hun afstudeeronderzoek aangetoond dat het mogelijk is om een kwalitatief hoogwaardig compost product te produceren met lokale reststromen op een boereerf.

Tegelijkertijd is er een studie verricht naar de toekomst van coöperatief composteren. Bezoekers van de kijkdag zijn geënquêteerd en industrieel composteerdere geïnterviewd naar hun visie op coöperatief composteren. In het kort de bevindingen:

- In Agro As de Peel is er 58.000 ton compost per direct beschikbaar wanneer alle organische reststromen tot compost worden verwerkt. Wanneer GFT-contracten aflopen, kan dit oplopen naar 62.500 ton compost
- Wanneer 20% van de plaatsingsruimte van fosfaat wordt ingevuld met compost in plaats van drijfmest (7.1 ton/ha) is het mogelijk om 8000 ha jaarlijks van compost te voorzien (zo'n 25% van het totaal areaal Agro As de Peel). Bij hogere compost doseringen wordt het areaal uiteraard lager.
- Van alle aanwezigen op de kijkdag (n=20, 75% agrarisch ondernemer) wil 80% coöperatief composteren op eigen erf/in eigen gebied. 20% wil samenwerken met industrieel composteerdere, maar hierbij reststromen lokaal houden. Gemiddeld mag compost €5,-/ton compost kosten (excl. transport tot aan kopakker).
- Industrieel composteerdere vinden het project 'Coöperatief composteren' een illegale activiteit: het is niet toegestaan volgens de wet en zorgt voor een oneerlijk speelveld wat betreft wet- en regelgeving. Echter, zij hebben ook belang bij het lokaal houden van organische reststromen en compost, want dat verlaagt transportkosten (en dus prijs compost). Er zijn industrieel composteerdere bereid om afspraken te maken om lokale reststromen ook gegarandeerd lokaal af te zetten als compost. Hiermee vergroten zij de leveringszekerheid naar ondernemers in de regio.

Twee scenario's haalbaar voor Coöperatief composteren

Op basis van voorgaande studie zijn er twee scenario's geïdentificeerd:

Scenario 1: Coöperatief composteren van niet gebruikte reststromen

Ondernemers verenigen zich in een coöperatie om momenteel niet-gebruikte organische reststromen als sloopmaaisel en vaste mest te composteren op eigen erf.

Voordelen: (1) Sloopmaaisel ligt niet te verteren naast de slootkant, maar wordt tot compost verwerkt, en (2) er is geen concurrentie met industriële composteerders.

Nadelen: (1) Het is momenteel verboden op eigen erf organische reststromen van derden te ontvangen, verwerken en toe te passen, (2) het is onbekend of de geproduceerde compost meetelt in de mestboekhouding, en (3) door de kleine schaal is het mogelijk niet economisch interessant of rendabel.

Scenario 2: Gemeenten maken afspraken over lokale afzet van compost

Gemeenten maken afspraken met industriële composteerders dat de geleverde organische reststromen gegarandeerd als compost in het gebied wordt afgezet. Eventueel kan hier nog een 'carbon credit'-systeem aan worden opgehangen, mocht dit voor klimaatdoeleinden van de gemeenten relevant zijn (zie uitleg in interviews in bijlagen 2-5 van het rapport).

Voordelen: (1) Kringlopen van organische reststromen worden lokaal gesloten, en (2) het composteren voldoet aan geldende wet- en regelgeving.

Nadelen: (1) Ondanks dat er een zekerheid is dat compost lokaal wordt afgezet, heeft een individuele ondernemer geen leveringszekerheid.

Hoe nu verder met Coöperatief composteren?

De grootste belemmering is de wet- en regelgeving. Op meerdere fronten is het volgens de wet niet toegestaan om organische reststromen te transporteren, of organische reststromen van derden op eigen bedrijf te ontvangen, te verwerken en toe te passen. Daarnaast moet zo'n bedrijfsvoering passen in de ruimtelijke ordening.

De komende weken zullen er gesprekken plaats vinden met OmgevingsDienst Brabant Noord en de provincie om duidelijk te krijgen waar de wetgeving precies knelt én om te kijken of deze knelpunten opgelost kunnen worden.

Daarnaast start in september een nieuw afstudeerproject op het gebied van Coöperatief composteren. Hierbij zal de focus meer liggen op het coöperatieve aspect in plaats van het composteren zelf. Echter, de precieze invulling is nog niet bepaald en suggesties zijn welkom (m.vaneerten@has.nl).

Tot slot zijn er momenteel studenten begonnen aan een afstudeeronderzoek om de effecten van compost op de bodem en teelten in kaart te brengen. Dit zal gaan om een meerjarig onderzoek.

Contactgegevens

Mieke van Eerten-Jansen (projectleider)
Docent- Onderzoeker Biobased Economy
HAS Hogeschool
088-890 3030 / m.vaneerten@has.nl